

Lophozia polaris

Polarflikmossa

Klass: *Marchantiopsida*, **Ordning:** *Jungermanniales*, **Familj:** *Jungermanniaceae*, **Släkte:** *Lophozia* (flikmossor), **Art:** *Lophozia polaris* - polarflikmossa (R.M.Schust.) R.M.Schust. & Damsh. **Synonymer:** *Lophozia polaris* (Schust.) Schust. & Damsh., *Lophozopsis polaris* (R.M.Schust.) Konstant. & Vilnet, *Lophozia alpestris subsp. polaris* R.M.Schust.

Kännetecken

Polarflikmossa är en liten krypande bladlevermossa vars relativt ogrenade skott blir upp till 3 cm långa. Den har som de flesta andra av släktets arter tvåflikade blad som är snett infästade på stammen. Den liknar närmast mörk flikmossa *L. sudetica*, men skiljer sig genom sin ljusare, nästan genomskinligt blekgröna färg och större bladceller och groddkorn. De rikligt förekommande klarröda groddkornen avviker dessutom starkt från färgen på resten av skottet. Sporkapslar är mycket ovanliga, så polarflikmossan sprider sig därför troligen mest med de stora (25-40 µm) kantiga groddkornen.

Utbredning och status

Arten har hittills hittats på ett 15-tal lokaler i Ångermanland, Norrbotten, Åsele, Pite, Lule och Torne lappmarker. I övriga Norden är den funnen i Norge (Finnmark) och Finland (Enontekiön Lappi). Enligt Damsholt (2002) har polarflikmossan troligen en holarktisk världsbredning.

Ekologi

Enligt Söderström (1993) växer polarflikmossan i rikare sumpskogar med arter som sumpspärrmossa *Campylium protensum* och gyllenmossa *Tomentypnum nitens*. Den förekommer oftast i små fläckar eller med enstaka skott bland andra mossor, gärna på kanten mot blötare partier i zonen som regelbundet översvämmas. Dessutom har arten hittats i relativt kalkrika klippskrevor och snölegor i fjällen (Damsholt 2002). I och med att förekomsterna är små och störning från översvämning betydande, så är risken stor att arten försvinner från en lokal förhållandevis stor.

Hot

Skogsbruk och dikning på och intill lokalerna innebär allvarliga hot mot arten.

Åtgärder

Flera av lokalerna ligger inom skyddade områden, men ytterligare några lokaler bör skyddas. Arten behöver eftersökas ytterligare, bl.a. för att klargöra hur långt söderut den verkligen förekommer i landet.

Övrigt

Polarflikmossa upptäcktes så sent som 1992 i Sverige, därför kan den vara något förbisedd.

Litteratur

Damsholt, K. 2002: Illustrated Flora of Nordic Liverworts and Hornworts. Nordisk Bryologisk Förening, Lund.
Schuster, R. M. 1988. The Hepaticae of South Greenland. *Beih. Nova Hedwigia* 92: 1-255.
Söderström, L. 1993. Polarflikmossa, *Lophozia polaris*, funnen i Sverige. *Myrinia* 3(1): 32.

Författare

Henrik Weibull 2002. Uppdaterad 2010. © ArtDatabanken, SLU 2010.